

REGIONÁLNA VETERINÁRNA A POTRAVINOVÁ SPRÁVA

Spišská Nová Ves

Duklianska ul. č. 46, 052 01 Spišská Nová Ves

Tel/Fax: 053 4813201/053 4813200 /

E mail Sekretariat.SN@svps.sk

Č. j.: 829/2019

Vybavuje: MVDr. Teplan

Dátum: 13. 12. 2019

**Obecným úradom
v okresoch Spišská Nová Ves a Gelnica**

Vec: Opätovná žiadosť o súčinnosť pri povinnosti registrácie ošípaných aj s 1 kusom ošípanej určenej na súkromnú domácu spotrebu.

Regionálna veterinárna potravinová správa Spišská Nová Ves upozorňuje všetkých neregistrovaných chovateľov ošípaných na povinnosť registrácie chovu.

Dňa 6. novembra 2018 vydala Európska komisia (EÚ) Vykonávacie rozhodnutie komisie 2018/1669, ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2006/80/ES, ktorým sa niektorým členským štátom udeľuje výnimka ustanovená v článku 3 ods.2 smernice Rady 92/102/EHS o identifikácii a registrácii zvierat (ďalej len „VRK 2018/1669“). Podľa čl. 1 VRK 2018/1669 sa uvádza, že výnimka na registráciu chovov s jednou ošípanou pre domácu spotrebu, udelená rozhodnutím 2006/80/ES sa pre vymenované členské štáty vrátane Slovenskej republiky ruší. Na základe tohto rozhodnutia musí Slovenská republika zapísať do centrálneho registra všetky chovy ošípaných bez rozdielu počtu.

Identifikácia a registrácia chovov ošípaných vrátane záhumienkových chovov je jedným z kľúčových elementov pokiaľ ide o prevenciu, monitorovanie a zdoľávanie afrického moru ošípaných. Povinnosť registrácie je pre všetkých chovateľov ošípaných – teda aj záhumienkových chovov (pokiaľ si občania chovajú čo i len jednu ošípanú legislatívne daná do novembra 2018 uplatňovaná pre tieto typy chovov výnimka z povinnosti registrácie na svoju vlastnú spotrebu). **Postup registrácie chovov je uvedený aj na stránke ŠVPS SR: https://www.svps.sk/zvierata/Reg_RCH_2019.asp**

Vzhľadom na stále pokračujúci nepriaznivý vývoj súvisiaci s africkým morom ošípaných na Slovensku a v okolitých krajinách sú uvedené skutočnosti nevyhnutné pre prevenciu, monitorovanie a zdoľávanie tejto veľmi nebezpečnej nákazy.

V zmysle uvedených skutočností Vás RVPS Spišská Nová Ves žiada o súčinnosť pri informovaní občanov a chovateľov ošípaných s oznamami /v prílohe/ zaužívaným spôsobom /rozhlas, vyvesením oznamu a. p. / v čo najkratšom čase.

Vzhľadom na závažnosť Vám vopred ďakujeme za ústretovosť.

**MVDr. Ján Teplan
riaditeľ**

Príloha: Usmernenie pre postup registrácie chovov s jednou ošípanou určenej na domácu spotrebu.

Tlačivo: Predaj ošípanej na domácu spotrebu.

Tlačivo: Registrácia chovu s jednou ošípanou na domácu spotrebu.

Letáky AMO

Usmernenie pri postupe registrácie chovu s jednou ošípanou na domácu spotrebu

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej ako „ŠVPS SR“) podľa § 6 ods. 2 písm. p) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), usmerňuje postup registrácie chovov s maximálne jedným kusom ošípanej určenej na domácu spotrebu.

Tento systém registrácie sa týka výlučne registrácie nových chovov (doposiaľ neregistrovaných v Centrálnej evidencii hospodárskych zvierat (ďalej len „CEHZ“) s maximálne jedným kusom ošípanej, ktorá je určená na domácu spotrebu (domáca zabíjačka), prípadne dochovanie do jatočnej hmotnosti s následnou domácou zabíjačkou u fyzických osôb – nepodnikateľov.

1. Registrácia chovov, ktoré už toho času chovajú jednu ošípanú na domácu spotrebu a nie sú registrované v CEHZ

- chovateľ si na príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe (ďalej len „RVPS“), obci alebo na regionálnych pracoviskách Plemenárskych služieb SR, š.p. **vyžiada alebo vytlačí** z webovej stránky ŠVPS SR, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR alebo Plemenárskych služieb SR, š.p. tlačivo „**Registrácia chovu s jednou ošípanou na domácu spotrebu**“ (príloha č.1).
- vyplní všetky náležitosti podľa návodu na vyplnenie
- vyplnené tlačivo zašle do Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat - ÚPZ Žilina, Rosinská cesta 12, 010 08 Žilina (ďalej len „CEHZ“)
- bez vyplnenia povinných polí v registračnom tlačive, nebude žiadosť spracovaná a žiadateľ nebude zaregistrovaný v CEHZ.
- **CEHZ prideli a zašle** chovateľovi **registračné číslo chovu**, ktoré bude v tvare 6 –miestneho alfanumerického jedinečného kódu začínajúceho písmenom „D“ a ďalej päť číslic (napr. D12345).
- pridelené **registračné číslo chovu bude chovateľ používať pri každom nákupe ošípanej na domácu spotrebu a pri hlásení domácej zabíjačky na príslušnú RVPS.**
- ŠVPS SR neodporúča na jednu adresu registrovať viac „D“ fariem, pri vzniku nákazy budú uložené opatrenia pre každý jeden registrovaný chov v pásme.

Chovy registrované v CEHZ začínajúce písmenom „D“ sú chovy so špeciálnym režimom, nie sú to klasické chovy na chov zvierat. Tieto chovy slúžia na domáce zabíjačky, prípadné dochovanie zvierat do jatočnej hmotnosti s následnou domácou zabíjačkou. **Z tohto chovu nebude možné ošípanú odsunúť do iného chovu.**

Každý chovateľ môže mať **len jedno registračné číslo chovu „D“**, ktoré je v CEHZ spárované s rodným číslom.

2. Registrácia chovu ošípanej, ktorý získava ošípanú na domácu spotrebu nákupom od registrovaného chovateľa

- chovateľ zvierat, ktorý **nie je registrovaný v CEHZ** a ktorý chce kúpiť jednu ošípanú na vykonanie domácej zabíjačky alebo si ju chce dochovať do jatočnej hmotnosti od registrovaného chovateľa **musí vyplniť 2 tlačivá:**

1. tlačivo „Registrácia chovu s jednou ošípanou na domácu spotrebu“ (príloha č.1)

2. tlačivo „Predaj ošípanej na domácu spotrebu“ (príloha č. 2) - časť na uvedenie registračného čísla nevyplňuje.

- je potrebné uviesť všetky náležitosti, ktoré tlačivá požadujú.

- s tlačivom **„Predaj ošípanej na domácu spotrebu“** pôjde chovateľ k registrovanému chovateľovi, od ktorého chce kúpiť ošípanú, poskytne mu vyplnené tlačivo, originál vyplneného tlačiva poslela predávajúci do CEHZ, jednu kópiu si ponechá kupujúci a jednu predávajúci.

- predávajúci si tento predaj ošípanej **zaznačí do registra ošípaných v chove**, registračné číslo chovu zapíše až po jeho pridelení v CEHZ.

- predávajúci - registrovaný chovateľ poslela informáciu o predaji jednej ošípanej do CEHZ prostredníctvom tlačiva „Hlásenia zmien v počte ošípaných“ do 10. dňa nasledujúceho mesiaca, táto udalosť je zohľadnená **len v počte zvierat** na začiatku mesiaca a na konci (nepoužíva sa žiadny kód udalosti).

- k „Hláseniu zmien v počte ošípaných“ **priloží vyplnené tlačivo „Predaj ošípanej na domácu spotrebu“** od chovateľa, ktorému zviera poskytol na domácu spotrebu.

- ak počas mesiaca registrovaný chovateľ predá viacerým zatiaľ neregistrovaným chovateľom ošípanú za účelom domácej zabíjačky alebo dochovania ošípanej, tak priloží vyplnené tlačivo **„Predaj ošípanej na domácu spotrebu“** od každého jedného kupujúceho chovateľa.

- tlačivo **„Registrácia chovu s jednou ošípanou na domácu spotrebu“** zasiela kupujúci do CEHZ, prípadne po dohovore s kupujúcim (ochrana osobných údajov – rodné číslo) môže toto tlačivo zaslať aj predávajúci **naraz spolu spárované s „Hlásením zmien v chove ošípaných“** a tlačivom „Predaj ošípanej na domácu spotrebu“.

- CEHZ na základe vyplneného tlačiva **„Registrácia chovu s jednou ošípanou na domácu spotrebu“** prideli a zašle chovateľovi 6 – miestne registračné číslo chovu začínajúce písmenom „D“.

- pridelené **registračné číslo chovu bude chovateľ používať pri každom nákupe ošípanej na domácu spotrebu a pri hlásení domácej zabíjačky na príslušnú RVPS.**

3. Každý ďalší nákup ošípanej na domácu spotrebu

- pri každom ďalšom nákupe zvierat na domácu spotrebu, chovateľ, ktorý už má pridelené registračné číslo z CEHZ, vyplní tlačivo „Predaj ošípanej na domácu spotrebu“ (príloha č. 2).
- s tlačivom „Predaj ošípanej na domácu spotrebu“ pôjde chovateľ k registrovanému chovateľovi, od ktorého chce kúpiť ošípanú, poskytne mu vyplnené tlačivo, originál vyplneného tlačiva posieľa predávajúci do CEHZ, jednu kópiu si ponechá kupujúci a jednu predávajúci. **V tlačive musí byť zapísané aj registračné číslo chovu, kam sa zviera premiestňuje** (napr. D12345).
- predávajúci si tento predaj ošípanej **zaznačí do registra ošípaných v chove**, zapíše aj registračné číslo chovu kam zviera premiestňuje (napr. D12345).
- predávajúci - registrovaný chovateľ posieľa informáciu o predaji jednej ošípanej do CEHZ prostredníctvom tlačiva „Hlásenia zmien v počte ošípaných“ do 10. dňa nasledujúceho mesiaca, táto udalosť je zohľadnená **len v počte zvierat** na začiatku mesiaca a na konci (nepoužíva sa žiadny kód udalosti).
- k „Hláseniu zmien v počte ošípaných“ **priloží vyplnené tlačivo „Predaj ošípanej na domácu spotrebu“** od chovateľa, ktorému zviera poskytol na domácu spotrebu.
- ak počas mesiaca registrovaný chovateľ predá viacerým chovateľom ošípanú za účelom domácej zabíjačky alebo dochovania ošípanej, tak priloží vyplnené tlačivo „Predaj ošípanej na domácu spotrebu“ od každého jedného kupujúceho chovateľa.

POZOR!

Povinnosťou chovateľa je nahlásiť domácu zabíjačku aspoň jeden pracovný deň vopred na príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu (https://www.svps.sk/zakladne_info/kontakty.asp), pri hlásení je nutné uvádzať registračné číslo chovu pridelené CEHZ („D“). Pokuta za neohlásenie domácej zabíjačky je pre fyzickú osobu vo výške od 400 eur do 1000 eur podľa § 48 ods. 5 písm. m) zákona.

REGISTRÁCIA CHOVU S JEDNOU
OŠÍPANOU NA DOMÁCU SPOTREBU

Tlačivo vyplňovať paličkovým písmom!

01 Registrácia nového chovu:								
☒ Chov s jednou ošípanou na domácu spotrebu								
02 Oprava/doplnenie/zmena údajov/zrušenie chovu		Registračné číslo:						
		<table><tr><td>D</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	D					
D								
a) Oprava/doplnenie údajov:		b) Zmena údajov						
☐ Držiteľa	☐ Doručovacej adresy	☐ Držiteľa						
		☐ Doručovacej adresy						
		c) Zrušenie chovu						
		☐						

03 Chov	Kraj: _____	Okres: _____
	Obec: _____	PSČ: _____
	Ulica: _____	
	Súpisné číslo: _____	

04 Druh HZ	☒ ošípané
------------	---

05 Držiteľ	Meno a priezvisko: _____	
	Rodné číslo: _____	PSČ: _____
	Obec: _____	Tel. číslo: _____
	Ulica: _____	e-mail. adresa: _____
	Súpisné číslo: _____	

06 Doručovacia adresa	Obec: _____	PSČ: _____
	Ulica: _____	Súpisné číslo: _____

07 Podpis držiteľa:	_____
---------------------	-------

Návod na vyplňovanie tlačiva „Registrácia chovu s jednou ošípanou na domácu spotrebu“

01	Registrácia nového chovu	Nevyplňuje sa.
02	Oprava/doplnenie/zmena údajov/zrušenie chovu	Uveďte registračné číslo chovu ak požadujete opravu/doplnenie/zmenu údajov už zaregistrovaného držiteľa alebo zrušenie zaregistrovaného chovu.
02 a)	Oprava/doplnenie údajov	Zaškrtnite zodpovedajúce políčko položky, ktorej hlásite opravu/doplnenie údajov (napr. oprava mena a priezviska držiteľa, doplnenie súpisného čísla ulice v adrese a pod.).
02 b)	Zmena údajov	Zaškrtnite zodpovedajúce políčko položky, ktorej hlásite zmenu údajov (napr. zmena adresy sídla držiteľa a pod.).
02 c)	Zrušenie chovu	Zaškrtnite, ak požadujete zrušiť chov.
03	Chov	Uveďte údaje registrovaného chovu podľa predtlaču.
04	Druh HZ	Nevyplňuje sa.
05	Držiteľ	Uveďte údaje držiteľa podľa predtlaču. Držiteľom sa rozumie fyzická osoba – nepodnikateľ, ktorá kúpila jednu ošípanú určenú na vlastnú spotrebu (domáca zabíjačka), prípadne dochovanie do jatočnej hmotnosti s následnou domácou zabíjačkou.
06	Doručovací pošta	Uveďte adresu na doručovanie poštových zásielok, ak táto adresa nie je totožná s adresou chovu.
07	Podpis	Potvrďte uvedené údaje svojim podpisom.

CEHZ**Predaj ošípanej na domácu spotrebu**

Chov, odkiaľ sa ošípaná predala Registračné číslo chovu: <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> Názov a adresa chovu:							Podpis: Dátum:	Rušenie omylom nahláseného predaja <table border="1"><tr><td></td></tr></table>	
Chov, kam sa ošípaná predala Registračné číslo chovu: <table border="1"><tr><td>D</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> Meno, priezvisko a adresa chovu:	D						Podpis: Dátum:		
D									

Riadok	Dátum predaja			Identifikačný kód ošípaných												
	Deň	Mesiac	Rok	Kód štátu	Kód ošípaných											
A	B			C												
1																
2																
3																
4																
5																

Domácu zabíjačku je potrebné hlásiť na príslušnú RVPS aspoň jeden pracovný deň vopred, telefonicky, mailom, alebo osobne podľa § 23 zákona č 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

Kontakt na príslušnú RVPS: https://www.svps.sk/zakladne_info/rvps.asp

AFRICKÝ MOR OŠÍPANÝCH

Dopravné a kontrolné orgány

Africký mor ošípaných (AMO) je vysoko nákazlivá choroba domácich a divých ošípaných. Nepredstavuje nebezpečenstvo pre ľudské zdravie ale je zničujúca pre hospodárstvo. Neexistuje proti nej žiadna vakcína.

Môže sa šíriť z jednej oblasti alebo krajiny do inej prostredníctvom ľudí, ktorí prenášajú nakazené ošípané alebo kontaminované výrobky z bravčového mäsa alebo oblečenie.

Zabráňte šíreniu
choroby.

Neprehliadnite
smrteľnú
chorobu
ošípaných

ZVÝŠTE SVOJU BDELOSŤ

Buďte neustále informovaní
o krajinách v súčasnosti
postihnutých AMO.

Skontrolujte cestujúcich prichádzajúcich z
krajín postihnutých AMO, ktorí prenášajú
akékoľvek zvieratá alebo živočíšne
výrobky.

Pošlite všetky príslušné
výrobky na primeranú likvidáciu.

Pre viac informácií:
www.oie.int/asf

WORLD ORGANISATION FOR ANIMAL HEALTH
Protecting animals, preserving our future

AFRICKÝ MOR OŠÍPANÝCH

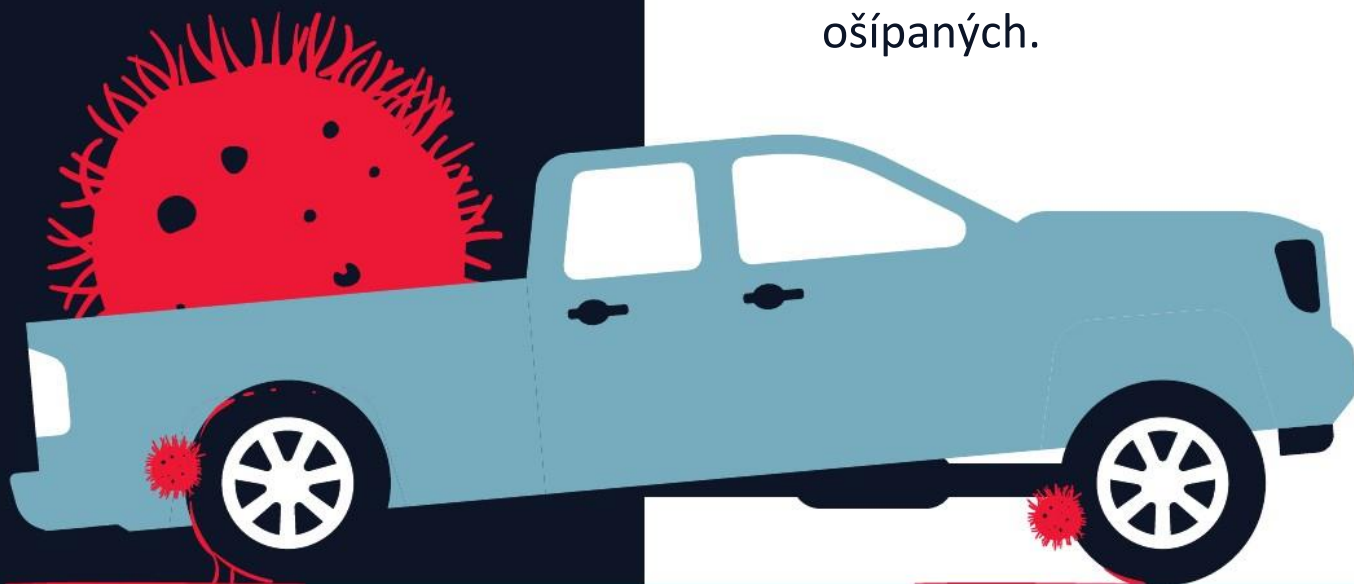
Africký mor ošipaných (AMO) je vysoko nákazlivá choroba domácich a divých ošipaných. Neexistuje proti nej žiadna vakcína. Nepredstavuje ohrozenie pre ľudské zdravie ale môže viesť k ťažkým ekonomickým stratám. Prijmite prísne preventívne opatrenia na svojej farme.

Chráňte svoje farmy a farmy
Vašich susedov.

Komerčné chovy ošipaných

Nebudte
prenášačom
smrteľnej
choroby
ošipaných.

REŠPEKTUJTE VŠEOBECNÉ BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA

Ohláste každý podozrivý prípad (mŕtvy alebo živý) veterinárnym službám.

Zabezpečte, aby boli všetci Vaši pracovníci a návštevníci oboznámení s pravidlami biologickej bezpečnosti.

Očistite a vydezinfikujte všetok materiál a zariadenie, ktoré vstupuje dnu a von.

Zabráňte priamemu alebo nepriamemu kontaktu s diviakmi. Zavedte karanténne opatrenia pre nové ošipané na farme.

Nekrmte svoje ošipané nespracovanými pomyjami ani kuchynským odpadom obsahujúcim mäso.

Pre viac informácií:
www.oie.int/asf

WORLD ORGANISATION FOR ANIMAL HEALTH
Protecting animals, preserving our future

AFRICKÝ MOR OŠÍPANÝCH

Africký mor ošípaných (AMO) je vysoko nákazlivá choroba domácich a divých ošípaných. Nepredstavuje nebezpečenstvo pre ľudské zdravie ale je zničujúca pre hospodárstvo. Neexistuje proti nej žiadna vakcína.

Ako poľovníci máte možnosť včasného zistenia prípadov a zodpovednosť primerane konať.

Nešírte chorobu.

Poľovníci
Nebud'te
prenášačmi
smrteľnej
choroby
ošípaných.

REŠPEKTUJTE VŠEOBECNÉ BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA

Čistite a dezinfikujte svoje vybavenie na pracovisku.

Pred opustením revíru vyčistite a vydezinfikujte svoje lovecké trofeje.

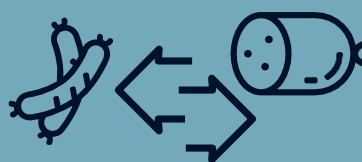
Nenavštevujte farmy, pokiaľ to nie je nevyhnutné.

Zastrelené diviaky vypitvávajú na miestach poľovného revíru, určených na opracovanie tel.

Nenechávajte diviakom potravu.

Neponúkajte domáce výrobky zo svojich poľovačiek ani nimi nekrmte zvieratá.

- Nahláste každého mŕtveho alebo chorého diviaka veterinárnym orgánom.
- Rešpektujte každý zákaz poľovania nariadený zodpovednými orgánmi.
- Ak ste v pravidelnom kontakte s domácimi ošípanými, nepoľujte na diviaky.

Pre viac informácií:
www.oie.int/asf

WORLD ORGANISATION FOR ANIMAL HEALTH
Protecting animals, preserving our future

AFRICKÝ MOR OŠÍPANÝCH

Africký mor ošípaných (AMO) je vysoko nákazlivá choroba domácich a divých ošípaných. Neexistuje proti nej žiadna vakcína.

Nepredstavuje ohrozenie pre ľudské zdravie ale môže viesť k ťažkým ekonomickým stratám vo Vašej výrobe.

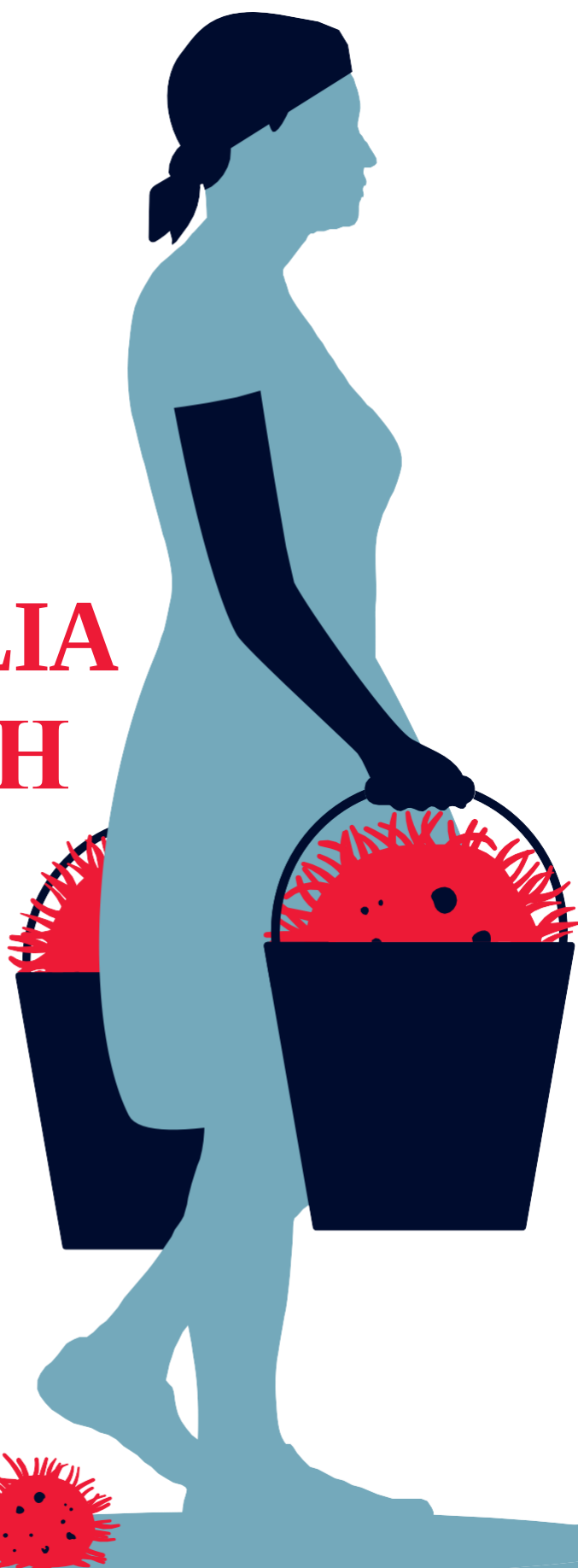
Prijmite prísne bezpečnostné opatrenia na svojich farmách a trhoch, aby ste ochránili svoje ošípané a ošípané Vašich susedov.

Nešírte chorobu.

CHOVATELIA OŠÍPANÝCH

**Nebud'te
prenášačom
smrteľného
ochorenia
ošípaných.**

REŠPEKTUJTE VŠEOBECNÉ BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA

Oznámte každý podozrivý prípad (živý alebo mŕtvy) veterinárnym orgánom.

Rešpektujte hygienické bezpečnostné opatrenia na svojej farme a na trhu.

Nekrmte svoje ošípané nespracovanými pomyjami alebo kuchynským odpadom obsahujúcim mäso.

Zabráňte priamemu alebo nepriamemu kontaktu s diviakmi. Zaved'te karanténne opatrenia pre nové ošípané na farme.

Vyčistite a vydezinfikujte všetok materiál, ktorý si požičiavate s inými farmami alebo poľovníkmi.

Zabráňte zbytočnému priamemu alebo nepriamemu kontaktu návštevníkov s Vašími ošípanými.

Ak žijete v postihnutej oblasti:

- Nepremiestňujte svoje ošípané alebo výrobky pochádzajúce z domácich alebo divých ošípaných (domáce výrobky).
- Neorganizujte domáce zakáľacky.
- Zabezpečte, že Váš majetok a prítomnosť ošípaných sú zaregistrované veterinárnymi orgánmi.

Pre viac informácií:
www.oie.int/asf

WORLD ORGANISATION FOR ANIMAL HEALTH
Protecting animals, preserving our future

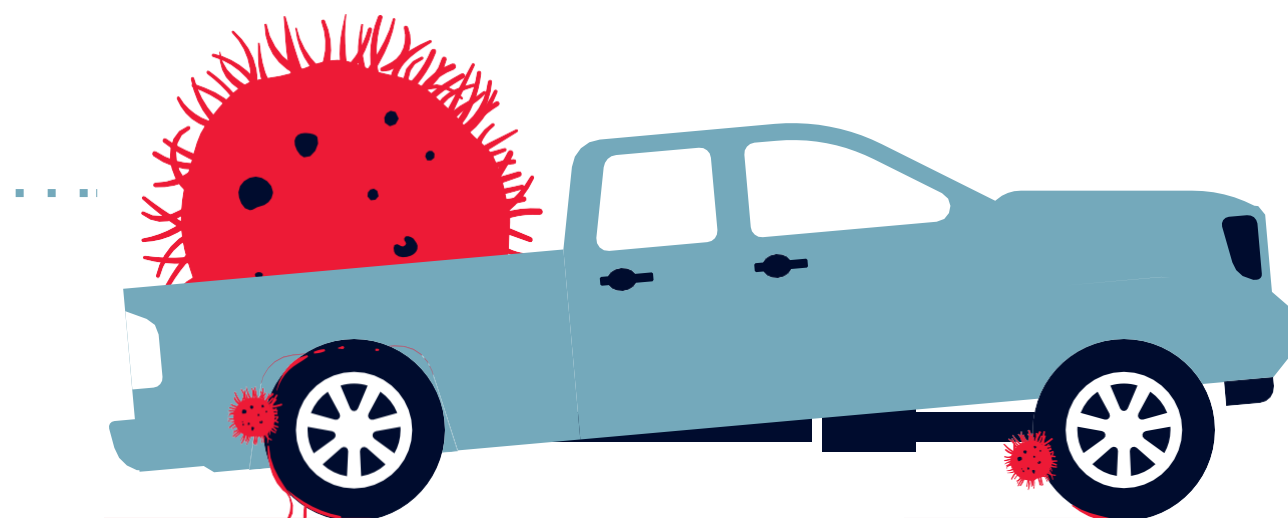

Africký mor ošipaných (AMO) nie je hrozbou pre ľudí, ale zabíja domáce a divé ošipané. Neexistuje proti nemu žiadna vakcína.

Vírus je vysoko odolný v okolitom prostredí vo výrobkoch z bravčového mäsa. Neopatrnosť môže spôsobiť šírenie choroby.

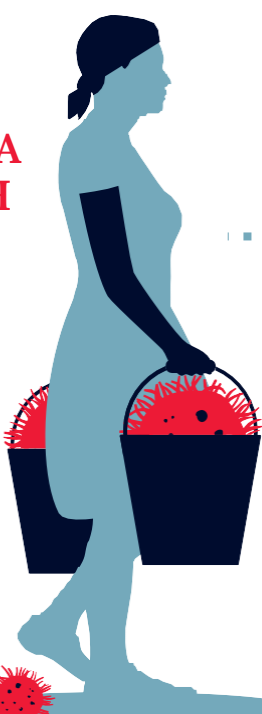
AFRICKÝ MOR OŠÍPANÝCH

Nebud'te prenášačom smrteľnej choroby ošipaných:

CHOVATELIA OŠÍPANÝCH

Prijmite opatrenia na ochranu Vašich ošipaných a ošipaných Vašich susedov pred rizikom AMO vo Vašich chovoch a na trhu.

KOMERČNÉ FARMY OŠÍPANÝCH

Posilnite opatrenia biologickej bezpečnosti na svojej farme.

POĽOVNÍCI

Počas poľovačiek, najmä v oblastiach s rizikom výskytu AMO, nezabudnite pred opustením poľovného revíru Vašu výbavu vydezinfikovať.

CESTUJÚCI

Neprenášajte vírus AMO prepravovaním ošipaných alebo prenášaním výrobkov z bravčového mäsa.

DOPRAVNÉ A KONTROLNÉ ORGÁNY

(letiská, prístavy, vlakové stanice, diaľnice)

Poznajcie krajiny, ktoré sú postihnuté AMO a systematicky kontrolujte cestujúcich, ktorí prenášajú zvieratá alebo živočíšne produkty, najmä ošipané alebo výrobky z bravčového mäsa.

Rešpektujte všeobecné BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA

Ohláste každý podozrivý prípad (živý alebo mŕtvy) veterinárnym službám.

Neprenášajte ošipané alebo výrobky z bravčového mäsa.

Ak ich prenášate, oznámte to príslušným orgánom.

Ak pracujete na farme alebo navštevujete farmy, rešpektujte opatrenia biologickej bezpečnosti.

Nenavštevujte farmy ošipaných v postihnutých oblastiach.

www.oie.int/asf

WORLD ORGANISATION FOR ANIMAL HEALTH
Protecting animals, preserving our future

AFRICKÝ MOR OŠÍPANÝCH

Africký mor ošipaných (AMO) je vysoko nákazlivá choroba domácich a divých ošipaných. Nepredstavuje nebezpečenstvo pre ľudské zdravie ale je zničujúca pre hospodárstvo. Neexistuje proti nej žiadna vakcína.

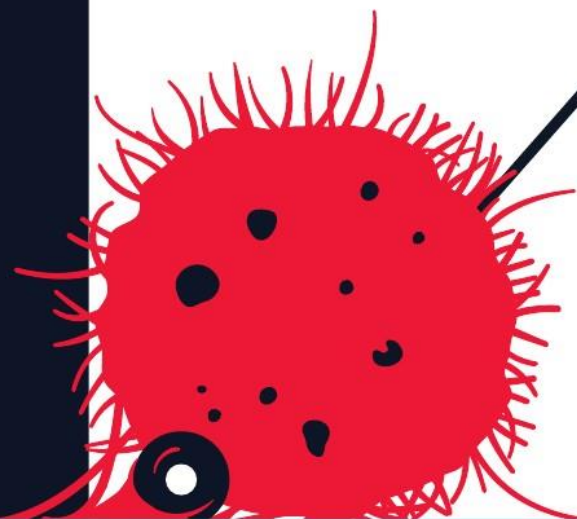
Cestujete v rámci krajiny alebo mimo krajiny? Autom, autobusom, vlakom, lietadlom, loďou?

Nešírte chorobu.

× Cestujúci

Nebud'te
prenášačmi
smrteľnej
choroby
ošipaných

MUSÍTE PRIJAŤ BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA

Neprenášajte ošipané alebo výrobky z bravčového mäsa. Ak ich prenášate, ohláste to dopravným orgánom.

Nenavštevujte farmy, pokiaľ to nie je nevyhnutné.

Ak ste v pravidelnom kontakte s domácimi ošipanými, nepoľujte na diviaky.

